

Микола ЛИТВИН

*доктор історичних наук, професор
завідувач відділу «Центр дослідження українсько-польських відносин»
Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України
ORCID: [http:// orcid.org /0000-0003-1010-2329](http://orcid.org/0000-0003-1010-2329)
e-mail: lytvynmr@gmail.com*

ВИЗНАЧНИЙ ІСТОРИК КИЇВСЬКОЇ ЦЕРКВИ: ІГОР СКОЧИЛЯС (1967–2020)

Автор цих рядків не був другом Ігоря Скочиляса, а лише колегою за фахом, старшим товаришем із тридцятилітнім стажем спілкування. Позналилися з ним, коли він, старшокурсник історичного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка, на запрошення Ярослава Дашкевича вирішив налагодити співпрацю зі щойно створеним при Інституті суспільних наук АН УРСР Львівським відділенням Археографічної комісії АН УРСР. Я, на той час голова ради молодих учених інституту, в актовій залі (нині вул. В. Винниченка, 24) розповів допитливому юнакові про наукові традиції колективу, діяльність історичних відділів, бібліотеки, окремих науковців. Невдовзі амбітний юнак успішно влився у невеликий, але працездатний колектив відділення, який усамостійнився в складі Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. Щоправда, під впливом авторитетного медієвіста Ярослава Дашкевича свої наукові зацікавлення молодий вчений підкорегував: зі студій міжвоєнної доби ХХ ст. переключився на системні дослідження унійної складової Київської церкви, релігійної культури в Україні. Після праці у Львівському відділенні Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України він був деканом Гуманітарного факультету (2010), проректором із наукової роботи (2016), завідувачем кафедри історії (2020) Українського Католицького Університету. В Інституті українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України 2010 р. захистив докторську працю з історії Галицької єпархії XII–XVIII ст., невдовзі його обрали членом цієї ж спецради із захисту дисертацій. Усі ми відзначали його академічну вимогливість до наукових праць та дисертантів, нещадну критику любителів плагіату, водночас уміння підредагувати недосконало визначену тему чи її виклад.

І. Скочиляс підтримував творчі взаємини з польськими богословами і релігієзнавцями, дослідниками Православної та Унійної церков у Речі Посполитій, насамперед професором Люблінського Католицького Університету Анджеєм Гілем, з яким підготував археографічне видання «Генеральні візитації церков і монастирів Володимирської унійної єпархії кінця XVII – початку XVIII століть: книги протоколів та окремі описи» (Львів; Люблін, 2012), а також аналітичні книги

«Володимирсько-Берестейська єпархія XI–XVIII ст.: історичні нариси» (Львів, 2013), «Kościoły wschodnie w państwie polsko-litewskim w procesie przemian i adaptacji: metropolia kijowska w latach 1458–1795» (Люблін; Львів, 2014). До речі, А. Гіль був учнем знаного професора Єжи Ключовського, з яким віддавна товаришував директор Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, голова Українсько-польської історичної комісії, академік НАН України Ярослав Ісаєвич. Чи не тому А. Гіль та І. Сkochиляс неодноразово гостювали в кабінеті Я. Ісаєвича, обговорюючи складні сторінки українсько-польських відносин, зокрема їхню церковно-релігійну складову. Пригадую також нашу спільну поїздку 2016 р. до Люблінського відділу Польської академії наук, де після наукових доповідей нас обрали іноземними членами цього відділу ПАН. Ми разом також їздили 2018 р. до Польщі на вшанування українських жертв Сагрині 1944 р.; тоді ж він повідомив присутньому там Президентові України Петрові Порошенку про наукові проекти УКУ щодо вивчення жертв українсько-польського протистояння на Волині та Холмщині у роки Другої світової війни.

І. Сkochиляс завжди радо долучався до конференцій і семінарів інституту, запрошував на заходи УКУ – конференції, книжкові презентації, публічні лекції. Попри науку, знаходив час на суспільно важливі акції – був учасником українських Майданів, організовував експедицію студентів до Польщі щодо впорядкування українських поховань, відвідував заходи Наукового товариства імені Шевченка.

Вчений помер 20 грудня 2020 р. після важкої хвороби, похований на Личаківському цвинтарі у Львові. Співчуття родині та спільності УКУ висловили керівники Української Греко-Католицької Церкви, депутати Верховної ради України, політики, представники влади.

Mykola LYTVYN

Doctor of Sciences in History, Professor

Head of the Department «Center for Ukrainian-Polish Relations Research»

Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of the

National Academy of Sciences of Ukraine

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1010-2329>

e-mail: lytvynmr@gmail.com

DOI: 10.33402 / up.2020-13-390-391

**A PROMINENT HISTORIAN OF THE KYIV CHURCH: IHOR SKOCHYLIAS
(1967–2020)**